

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

تقاضای ابطال بخشنامه شماره ۴۴/۱/۱۱۲۳۵-
۱۳۹۵/۴/۱۹ استانداری خوزستان

کد گزارش: ۹۶۰۵۰۵۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۵/۱۷

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال بخشنامه شماره ۴۴/۱/۱۱۲۳۵-

۱۳۹۵/۴/۱۹ استانداری خوزستان

تهیه و تنظیم:

سید مجتبی حسینی پور

نظارت:

محمدعلی فراهانی

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۶۰۵۰۵۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۶/۰۵/۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: تقاضای ابطال بخشنامه شماره ۴۴/۱/۱۱۲۳۵ - ۱۳۹۵/۴/۱۹

استاندارای خوزستان

شاکی: خانم بتول مسلمی نائینی به وکالت از شرکت دنیا پلاست

طرف شکایت: استاندارای خوزستان

جهت مغایرت شرعی: مغایرت با اصل تسلیط

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۹۰۰۰/۲۱۰/۲۲۵۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۶/۲/۱۲

مقدمه

موضوع پرونده حاضر ناظر بخشنامه‌ای می‌باشد که از سوی استاندارای خوزستان صادر و براساس آن علاوه بر دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های غیردولتی (استان خوزستان) مکلف به تهیه نیازهای خود از داخل استان گردیده‌اند که به اعتقاد شاکی چنین حکم و الزامی در خصوص بخش غیردولتی مغایر «اصل تسلیط» می‌باشد.

شرح و بررسی

استاندارای خوزستان در تاریخ ۱۳۹۳/۱/۱۰ اقدام به صدور بخشنامه‌ای می‌نماید (بخشنامه شماره ۴۴/۱/۹۷۹) که به موجب آن مصوبه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان (مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۴) را ابلاغ می‌نماید. به موجب

این مصوبه مقرر گردیده است؛ کلیه دستگاه‌های اجرایی و همچنین شرکت‌های تحت نظارت شرکت‌های دولتی که از بودجه عمومی دولت یا منابع داخلی خود مبادرت به خرید کالا و خدمات می‌نمایند مکلفند، برای تأمین نیازهای دستگاه اجرایی متبوع خود، ابتدا از ظرفیت‌های تولیدی و خدماتی استان استفاده نمایند. متعاقب بخشنامه فوق، استانداری خوزستان مجدداً در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۹ بخشنامه‌ای (به شماره ۴۴/۱/۱۱۲۲۵) پیرو بخشنامه پیش‌گفته صادر نموده و براساس آن علاوه بر دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی، «شرکت‌های غیردولتی» را نیز مشمول بخشنامه قبلی خود می‌نماید. حال شاکی از بخشنامه اخیر شکایت نموده و بیان داشته است باتوجه به اینکه بخشنامه اولیه (که در واقع ابلاغ مصوبه شورای برنامه ریزی استان بوده است) صرفاً شامل دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی بوده است، استانداری خوزستان حق تسری محدودیت مقرر در بخشنامه مذکور را به شرکت‌های خصوصی نداشته و چنین امری به منزله تجاوز به حقوق افراد خصوصی خارج از دایره دولت بوده و در نتیجه علاوه بر اینکه مغایر اصولی از قانون اساسی (اصول ۴۶ و ۸۵) می‌باشد برخلاف اصل تسلیط و موازین شرع است.

طرف شکایت نیز پاسخی به شکایت مطروحه نداده است. همچنین طی صحبت تلفنی با شاکی مشخص گردید منظور از عبارت «بخشنامه‌های استنادی» در متن شکایت وی صرفاً همان بخشنامه شماره ۴۴/۱/۹۷۹ مورخ ۱۳۹۳/۱/۱۰ می‌باشد.

اما در تحلیل موضوع شکایت حاضر باید گفت اولاً با مشاهده وظایف و چارچوب صلاحیت شورای برنامه ریزی استان که در قوانین برنامه توسعه پایه‌گذاری شد و قانون حاکم در زمان صدور مصوبه این شورا قانون برنامه پنجم

توسعه^۱ بوده است، اصل وجود چنین صلاحیتی درخصوص تعیین محدودیت جهت خرید از داخل استان حتی برای دستگاه‌های اجرایی، محل تأمل جدی است. ثانیاً بر فرض وجود چنین صلاحیتی جهت دستگاه‌های اجرایی با استفاده از برخی عموماً، ایجاد این محدودیت برای اشخاص غیردولتی فاقد هرگونه وجه قانونی بوده و به نظر باحقوق اشخاص در تعارض است.

۱. ماده ۱۷۸ -

الف - به منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه ریزی و بودجه استان‌ها، در چهارچوب برنامه‌ها و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان کشور، شورای برنامه ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار و اعضاء زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس واحد استانی وزارتخانه‌های دارای واحد استانی (یک نفر)

۲- معاون برنامه ریزی استان

۳- مدیرکل تربیت بدنی استان

۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

۵- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

۶- فرمانداران (حسب مورد)

۷- فرمانده بسیج استان

تبصره - در مورد وزارتخانه‌هایی که چند واحد استانی دارند یک نفر از رؤسای واحدهای تابعه استان به انتخاب وزیر در جلسات شورا شرکت می‌کند.

ماده ۱۷۹ - به منظور تمرکززدایی و افزایش اختیارات در جهت توسعه و عمران استان‌ها، نظام درآمد - هزینه استانی به شرح زیر ساماندهی می‌گردد:

الف - بودجه سالانه استانی شامل منابع استانی اعم از درآمد استانی، درآمد اختصاصی، واگذاری دارائی‌های مالی و سرمایه‌ای و سهم از منابع ملی و همچنین مصارف استانی اعم از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای و مالی هرکدام به صورت سرجمع در قوانین بودجه سنواری درج می‌گردد. توزیع «دستگاه - برنامه» اعتبارات هزینه‌ای و توزیع سرجمع اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌ها برعهده شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است.

تبصره - اعتبار پروژه‌هایی که ماهیت استانی داشته و یا در چند شهرستان قرار می‌گیرند به طور مستقیم و توسط شورا به صورت مجزا تعیین می‌گردد.

ب - سند بودجه سالانه استان که تعهدات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و معاونت را مشخص می‌نماید در قالب قراردادی تنظیم و بین رئیس شورا و معاونت مبادله می‌گردد. قالب قرارداد مذکور و دستورالعمل مربوط توسط معاونت تهیه و ابلاغ می‌شود.

لازم به ذکر است که قانون‌گذار در «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۰۱» با اصلاحات و الحاقات بعدی این قانون، محدودیت‌هایی را جهت تأمین کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای امور خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری ساختمانی و تأسیساتی، تأمین تجهیزات و ... جهت کلیه دستگاه‌های اجرایی و دستگاه‌هایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند مقرر داشته است که ناظر به استفاده از تولیدات داخلی (داخل کشور) می‌باشد و نه تولیدات داخل استان و همچنین قانون مزبور نیز شامل اشخاص خصوصی نشده است.

نتیجه گیری

با عنایت به توضیحات مطروحه به نظر می‌رسد علاوه بر اینکه اصل ایجاد محدودیت جهت دستگاه‌های اجرایی مستقر در یک استان در خریداری و استفاده از تولیدات داخل یک استان توسط شورای برنامه‌ریزی استان و استانداری از حیث قانونی محل تأمل است، تسری چنین محدودیتی به اشخاص غیردولتی فاقد محمل قانونی بوده و به نوعی تجاوز به حقوق اشخاص می‌باشد. همچنین بر فرض اینکه چنین صلاحیتی برعهده شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان باشد، در مصوبه این شورا محدودیت مذکور صرفاً شامل دستگاه‌های اجرایی شده و ناظر به بخش خصوصی نبوده است و لذا در هر صورت صلاحیت استانداری جهت برقراری چنین محدودیتی درخصوص بخش خصوصی محل تأمل جدی است.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظرافت اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir